

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 12 Haziran 2025
Sayı : 11845

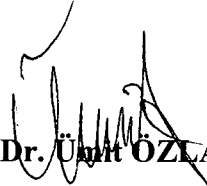

Prof. Dr. Ümit ÖZLALE
İzmir Milletvekili

29556

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 11.06.2025

Prof. Dr. Ümit ÖZLALE
İzmir Milletvekili

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı ve CHP'nin Cumhurbaşkanı adayı Ekrem İmamoğlu'nun gözüaltına alınmasıyla başlayan süreç, iç kamuoyunda büyük bir demokratik gerilim yaratmış; uluslararası basında, Türkiye'ye dair "siyasi risk algısı"nı olağanüstü derecede artırmıştır. Bu gelişme yatırımcı güvenini sarsmış; başta döviz piyasası ve Borsa İstanbul olmak üzere tüm finansal göstergelerde sert bozulmalar yol açmıştır.

Türk lirası 19 Mart'tan itibaren tarihi değer kayıpları yaşarken, Merkez Bankası'nın döviz müdahaleleriyle rezervlerde rekor düzeyde bir erime yaşanmıştır. Ekonomistlerin hesaplamalarına göre, sadece Mart ayının son iki haftasında TCMB rezervlerinden yaklaşık 40 ila 45 milyar dolar arası döviz çıkışı olmuştur. Aynı dönemde Borsa İstanbul'da %16'lık düşüş yaşanmış; şirketlerin toplam piyasa değeri yaklaşık 1,35 trilyon TL azalmış; iki kez devre kesici uygulanmış; kamu bankaları ve Varlık Fonu aracılığıyla borsaya müdahaleler yapılmıştır.

Kamuoyundaki tepkiler üzerine açıklama yapan Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, rezervlerin kullanımını savunarak, "Rezervler kriz anında kullanmak için biriktirilir" demiş; yaşanan rezerv kaybının yaklaşık %58,60'ının dış kaynaklı olduğunu belirtmiştir. Şimşek, özellikle yurtdışından Türkiye'ye yatırım yapan fonların bu süreçte çıkış yaptığını; iç borç stokundaki yabancı payının yarı yarıya düştüğünü; bu çıkışların rezervler üzerindeki etkisinin büyük olduğunu ifade etmiştir.

Tel : + 90 (312) 42053 79/80
e-posta : umit.ozlale@tbmm.gov.tr
Adres : Halkla İlişkiler Binası 2. Kat B-214

29556

Prof. Dr. Ümit ÖZLALE
İzmir Milletvekili

Ancak iç kamuoyunda ve ekonomi çevrelerinde, bu açıklamalar yeterli görülmemekte; bu derece büyük bir finansal yıkımın doğrudan siyasi iktidarın müdahaleci tutumundan ve hukukun üstünlüğüne yönelik güven kaybından kaynaklandığı görüşü hâkimdir.

Bu bağlamda;

1. 19 Mart 2025 tarihinde yaşanan siyasi gelişmelerin ardından, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yatırımcı güveni ve ekonomik istikrara ilişkin bir etki analizi yapılmış mıdır?

2. 14-21 Mart 2025 haftasında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın toplam rezervlerinde yaklaşık 8 milyar dolar, net rezervlerinde ise yaklaşık 25 milyar dolar düzeyinde bir düşüş yaşandığı belirtilmektedir. Bu döneme ilişkin toplam rezerv kaybı ne kadardır ve bu kaybın temel nedenleri nelerdir?

3. Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek tarafından rezerv kaybının %58'inin offshore kaynaklı olduğu açıklanmıştır. Bu oranın tespitinde hangi veri ve yöntemler kullanılmıştır? Geriye kalan rezerv kaybının kaynak dağılımı nedir?

4. 19 Mart sonrası Merkez Bankası'nın döviz kurlarını dengelemek amacıyla yaklaşık 39,5 milyar dolarlık döviz satışı yaptığı belirtilmektedir. Bu müdahaleler, mevcut ekonomik program kapsamında öngörülen stratejilerle uyumlu mudur?

5. 19 Mart haftasında yaşanan rezerv kaybına ilişkin kamuoyuna doğrudan ve zamanında bilgi verilmediği belirtilmektedir. Hazine ve Maliye Bakanlığı bu dönemde hangi bilgilendirme araçlarını kullanmıştır? Gelecekte benzer durumlar için nasıl bir bilgilendirme süreci öngörülmektedir?

6. 19 Mart sonrası kur artışı ve faiz yükselişi nedeniyle bütçeye ek maliyetler doğmuş mudur? Doğduysa, bu ek yükün toplam tutarı ne kadardır? Bu yükü hafifletmek amacıyla alınan veya planlanan mali önlemler nelerdir?

Prof. Dr. Ümit ÖZLALE
İzmir Milletvekili

29556

7. 19 Mart tarihinde Borsa İstanbul'da yaşanan değer kaybının ardından kamu kurumlarının borsaya müdahale ettiği iddia edilmiştir. Bu iddialar doğru mudur? Doğruysa, bu müdahaleler kapsamında kullanılan kamu kaynağı miktarı ne kadardır?

8. 19 Mart sonrası yaşanan ekonomik dalgalanmaların tekrar etmemesi için Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından planlanan yapısal önlemler var mıdır? Bu önlemler nelerdir ve hangi takvimle hayata geçirilecektir?